

Maakuntahallitus

Aika 27.06.2025 klo 08:30 - 09:32

Paikka Microsoft Teams-sovellus

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 103	Kokouksen järjestäytyminen	4
§ 104	Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus	5
§ 105	Vaalien valmistelutoimikunnan jäsenen vaihtuminen: Laura Fagerlund Matilda Holmströmin tilalle	6
§ 106	Lausunto hallituksen esityksestä uudeksi alueidenkäyttölainsäädännön	8
§ 107	Viranhaltijoiden päätökset	16
§ 108	Johtajien antamat lausunnot	18
§ 109	Kokousaikataulu tiedoksi	19

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Markkula Markku Krohn Minerva Syväranta Mervi Hyvärinen Reetta Kaukola Ulla Kivimäki Otso Komulainen Pirjo Koski Olli Lohikoski Pia Nieminen Johannes Sigfrids Frida	Puheenjohtaja I Varapuheenjohtaja II varapuheenjohtaja Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen	Saapui asian 104 § käsittelyn aikana klo 9.00
	Stranius Leo Arajärvi Pentti	Jäsen Maakuntavaltuuston pj	
Poissa	Piirtola Mikko Saxberg Mirita Tikkanen Tuomas Karhuvaara Arja Ikkela Kalle Ervasti Outi		
Muu	Telén Tuija Venäläinen Eero Siivola Mari Isokangas Liisa Salo-Jouppila Satu Suursalmi Tero	Esittelijä Aluekehitysjohtaja Aluesuunnittelujohtaja Hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä va. Yhteysjohtaja Lakimies	

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Markku Markkula
Puheenjohtaja

Liisa Isokangas
Pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

103 - 109

Pöytäkirjan tarkastus

Otso Kivimäki
Pöytäkirjantarkastaja

Minerva Krohn
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Uudenmaan liiton verkkosivut 27.06.2025

Maakuntahallitus

§ 103

27.06.2025

Kokouksen järjestäytyminen

Maakuntahallitus 27.06.2025 § 103

Esittelijän päätösesitys

Maakuntahallitus

- päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,
- valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus

- **päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,**
- **valitsi pöytäkirjan tarkastajiksi Otso Kivimäen ja Minerva Krohnin.**

Maakuntahallitus

§ 104

27.06.2025

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

Maakuntahallitus 27.06.2025 § 104

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää merkitä tiedoksi maakuntajohtajan ajankohtaiskatsauksen.

Selostus

Maakuntajohtaja esittelee kokouksessa katsauksen ajankohtaisista asioista:

- Helsinki EU Officen sopimustilanne
- Muut ajankohtaiset

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä maakuntajohtajan ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Maakuntahallitus

§ 105

27.06.2025

Vaalien valmistelutoimikunnan jäsenen vaihtuminen: Laura Fagerlund Matilda Holmströmin tilalle

Maakuntahallitus 27.06.2025 § 105

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää valita vaalien valmistelutoimikuntaan uudeksi jäseneksi (Uusimaa, rkp) Laura Fagerlundin Matilda Holmströmin tilalle.

Selostus

Uudenmaan vaalien valmistelutoimikunnan tehtävänä on valmistella Uudenmaan liiton maakuntavaltuuston, maakuntahallituksen ja tarkastuslautakunnan valintaa perussopimuksen 11§:n mukaisesti. Lisäksi toimikunnalle voidaan osoittaa myös muita tehtäviä.

Vaalien valmistelutoimikunta avustaa muun muassa suhteellisuusperiaatteen ja tasa-arvolain vaatimusten yhteensovittamisessa toimielinten valinnan tueksi. Toimikunnan tulee ylläpitää vaalitulostointiin liittyviä tiedostoja. Toimikunta voi ottaa myös muita asioita käsiteltäväkseen.

Toimikunnan jäseniksi ja varajäseniksi on nimetty niiden puolueiden edustajat, joilla on edustus Uudenmaan liiton maakuntahallituksessa. Pääsääntöisesti niin kutsutun virka-aseman nojalla nimettävä jäsen on Uudeltamaalta ja henkilökohtainen varajäsen Helsingistä. Käytännössä jäseniksi nimetyt ovat olleet piirien toiminnanjohtajia tai vastaavia tehtäviä hoitavia. Puheenjohtajana toimii maakunnan liiton alueen suurimman poliittisen ryhmän edustaja ja varapuheenjohtajana toiseksi suurimman ryhmän edustaja. Toimikunta voi kokoontua siten, että sekä jäsen että varajäsen osallistuvat kokouksiin. Toimikunta voi kutsua kokouksiinsa myös ulkopuolisia asiantuntijoita ja erityisistä syistä myös muiden poliittisten ryhmien edustajia.

Vaikka kyseessä ei ole kuntalain 30 § tarkoittama toimikunta, vaalien valmistelutoimikunnan jäsenille maksetaan kokouspalkkiot Uudenmaan liiton palkkiosäännön mukaan.

Maakuntahallitus on nimennyt vaalien valmistelutoimikunnan toimikaudelle 2025–2028 kokouksessaan 16.12.2024 § 174. Tämän jälkeen toimikuntaan voidaan tehdä jäsen- ja varajäsenmuutoksia piirijärjestöiltä tulleiden esitysten perusteella.

Vaalien valmistelutoimikuntaan on nimetty puolueiden piirijärjestöjen ehdottamat seuraavat henkilöt:

Jäsen Alue, puolue	Varajäsen Alue, puolue
Janne Pesonen, pj., Uusimaa, kok	Timo Enroth, Helsinki, kok

Jouni Gustafsson, varapj., Uusimaa, sdp	Tuomas Finne, Helsinki, sdp
Oskari Sundström, Uusimaa, vihr	Anna Hyödynmaa Helsinki, vihr
Jari Immonen, Uusimaa, ps	Elias Nummelin, Helsinki, ps
Matilda Holmström, Uusimaa, rkp	Anna Strömberg, Helsinki, rkp
Toni Asikainen, Uusimaa ja Helsinki, vas	Jari Heiskanen, Uusimaa ja Helsinki, vas

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- myöntää Matilda Holmströmille eron vaalien valmistelutoimikunnasta ja
- valita uudeksi jäseneksi Laura Fagerlund 8.8.2025 alkaen.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Tuija Telén
Asiantuntija Janne Tamminen

Täytäntöönpano:

Päätösote: uusi jäsen

Maakuntahallitus	§ 79	09.06.2025
Maakuntahallitus	§ 106	27.06.2025

Lausunto hallituksen esityksestä uudeksi alueidenkäyttölaki

Maakuntahallitus 09.06.2025 § 79

Tiivistelmä

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki on pyydetty Uudenmaan liitolta lausuntoa. Uusi laki tulee ohjaamaan aluesuunnittelua ja eri kaavatasoja. Lakiluonnos pohjautuu vahvasti hallitusohjelman linjauksiin. Lausuntoaika ulottuu heinäkuulle asti, mutta hallituksen kokousaikataulun takia maakuntahallitukselle esitetään, että se käy lähetekeskustelun lakilausunnon valmistelusta ja valtuuttaa maakuntajohtajan allekirjoittamaan valmiin lausunnon.

[Linkki hallituksen esitykseen eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki.](#)

Strateginen lähtökohta

Uusi alueidenkäyttölaki tulee ohjaamaan aluesuunnittelun vastuualueen tehtäviä maakuntakaavoituksesta merialuesuunnitteluun. Hallitusohjelman mukaisesti lakiuudistuksen tavoitteena on mm. keventää maakuntakaavan yksityiskohtaisuutta ja oikeusvaikutteisuutta osana maankäytön suunnittelujärjestelmään. Lakiin vaikuttaminen on maakuntaliiton tärkeimpiä edunvalvonnallisia kysymyksiä.

Selostus

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki. Määräaika lausunnon on 11.7.2025. Lausuntopyyntö saapui 19.5.2025. Alueidenkäyttölain lisäksi aineistossa on mukana esitys jäljelle jäävän alueidenkäyttölain muuttamisesta laiksi kaavojen toteuttamisesta, esitys rakentamislain muuttamisesta sekä alustava luonnos alueidenkäyttöasetuksesta, joka viimeistellään myöhemmin ja tulee vielä erikseen lausunnoille syksyllä 2025.

Esityksen tavoitteena on uudistaa alueidenkäyttöä koskevat säännökset hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi. Esityksen tavoitteena on myös, että alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä uudistettaessa otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun tulevaisuuden haasteista, muuttuvasta toimintaympäristöstä sekä aluehallinnon rakenteiden muutoksista aiheutuvat kehittämistarpeet.

Uudenmaan liitto valmistelee kuntayhtymänä lausunnon, joka painottuu liiton aluesuunnittelutehtäviin, mutta mukaan nostetaan myös kuntia koskevia näkökohtia. Koska lausuntoajankohta on hankala suhteessa hallituksen kokousaikoihin, päädyttiin ehdottamaan ratkaisua, että hallitukselle tuodaan 9.6. kokoukseen linjattavaksi lausunnon keskeiset

painotukset. Maakuntahallitusta pyydetään valtuuttamaan maakuntajohtaja allekirjoittamaan valmis lausunto.

Lausunnon aiheita ja painotuksia

Lähetekeskusteluun on Uudenmaan liiton asiantuntijoiden voimin valittu muutama keskeinen aihe, joista jokaisesta on tässä lyhyt kuvaus sekä esitys liiton kannanoton painotuksista. Asiaa esitellään tarkemmin kokouksessa.

Yleisenä huomiona lakiuudistuksesta on riski lakipaketin hajoamisesta. Aiempi maankäyttö- ja rakennuslaki jakaantuu kokonaisuudistuksessa neljään eri lakiin, joilla on vahvat kytkökset toisiinsa. Kokonaisuuden ja muutoksien vaikutuksien hahmottaminen on vaikeaa, koska lait uudistuvat yksi kerrallaan. Myöskään lakiuudistukselle rinnakkainen valtion aluehallinnon uudistus ei vielä näytä selkeältä.

- *Keskeinen tavoite sujuvoittamisesta ei tule ainakaan heti toteutumaan, koska kestää jonkin aikaa ennen kuin uudet toimintamallit, lakien väliset kytkökset ja uusi oikeuskäytäntö muodostuvat. Uudenmaan liitto ei vastusta uudistusta, mutta toivoo, että koulutuksiin ja ohjeisiin sekä muutoksenhakujen prosesseihin panostetaan riittävästi. Ympäristöministeriön tulee myös varautua ketterästi korjaamaan lakien käytössä havaittavia heikkouksia.*

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita (VAT) koskevissa pykälissä on uusia sisältöteemoja, kuten kansallinen turvallisuus, huoltovarmuus ja ilmastomuutos. Merkittävin muutos on uusi määräys VAT:ien toteuttamiseksi (104 §). Menettely edellyttää, että valtioneuvosto asettaa yleisistunnossaan määräajan, jonka kuluessa maakunnan liiton tai kunnan on hyväksyttävä kaava, jossa on tavoitteen toteuttamiseksi tarvittava ratkaisu. Mikäli näin ei toimita, valtioneuvosto voi yleisistunnossaan velvoittaa maakunnan liiton tai kunnan siihen uhkasakolla.

- *Määräaika- ja uhkasakkomenettely kajoaa vahvasti kuntien itsemääräämisoikeuteen. Uudenmaan liitto pitää menettelyä kohtuuttomana.*
- *Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ei ole ollut aluekohtaisia tavoitteita, mistä syystä tavoitteiden yleispiirteisyys asettaa haasteita esityksessä esitetyille menettelyille*
- *Suunnittelujärjestelmän kannalta valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden muutos on merkittävä*

Maakuntakaavan osalta lakiuudistus heikentää strategisten kaavojen painoarvoa, vaikka tarve määritellä yhteinen näkemys maankäytön tulevaisuudesta säilyy ja jopa korostuu tulevaisuudessa. **Maakuntakaavan** lentokorkeus nousee kattamaan ainoastaan valtakunnalliset ja maakunnalliset kysymykset. Ehdotusaineisto ei avaa tarkemmin, miten maakunnallinen ja seudullinen jatkossa määritellään. Ratkaisu jättää paljon tulkinnanvaraa, mikä täsmentyy vasta oikeuskäytännössä. Maakuntakaavan sisältövaatimuksista poistuu termi ”yhdyskuntarakenne”, mutta perusteluissa viitataan silti siihen. Sisältövaatimusten täydentäminen ilmastomuutosta ja luonnon monimuotoisuutta koskevilla seikoilla on perusteltua.

Maakuntakaava olisi jatkossa yleiskaavaa laadittaessa ”otettava huomioon” (27 §) toisin kuin nykyisin sitä pitää noudattaa (”on ohjeena”). Maakuntakaavan voimaantulo on muutettu vastaamaan kuntakaavojen

vastaavaa menettelyä, kun valitusten alaisia osia kaavasta ei voi määrätä voimaan, ennen kuin valitukset on käsitelty. Tämä viivästyttää kuntien kaavoitusta. Lisäksi lakiesityksestä puuttuu kokonaan siirtymäsäännökset: on epäselvää, mitä tapahtuu voimassa oleville maakuntakaavoille, kun uusi laki tulee voimaan.

- *Maakuntakaavan sisältövaatimuksista poistuu termi yhdyskuntarakenne, mutta perusteluissa mainitaan asioita, jotka edellyttävät aluerakennetta tarkempaa pohdintaa. Voiko maakuntakaavan ”karsitulla työkalupakilla” enää vastata asetettuihin sisältövaatimuksiin, vai tulevatko maakuntakaavat kaatumaan valituksiin aiempaa helpommin?*
- *Maakuntakaavan tehtävien rajausta ei ole selkeä. Uudenmaan liitto toteaa tarpeelliseksi sanoittaa lakiin nyt esitettyä selkeämmin seudullisen yhdyskuntarakenteen periaatteiden ohjaus ja sen tasot sekä seudullisen ohjauksen edellyttämä joustavuus. Jos maakuntakaavan tehtäväksi rajataan vain aluerakennetasoinen ohjaus, on riskinä, että kuntien yleiskaavoituksen ja maakuntakaavoituksen väliin jäävän seudullisen yhdyskuntarakenteen ohjaus jää heikoksi, vaikka erityisesti kasvavilla kaupunkiseuduilla seudullinen yhdyskuntarakenne on monien tavoitteiden kannalta keskeinen tekijä.*
- *Sisältövaatimusten täydentäminen ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuutta koskevilla seikoilla on perusteltua, mutta lisäys ei saisi kokonaisuutena lisätä selvitystaakkaa tai lisätä kunnan korvausvelvoitteita (esim. ehdotettu korvaus metsänkäytön rajoituksesta).*
- *Uudenmaan liitto vaatii, että maakuntakaavan voimaantuloa koskevat säännökset palautetaan sujuvoittamistavoitteen nimissä nykyiseen muotoon. Myös puuttuvat siirtymäsäännökset tulee määritellä selkeästi ja koko kaavahierarkian huomioon ottavasti.*

Yhteisen yleiskaavan osalta lakiesitys sisältää hallitusohjelman vastaisesti **uuden kaavatason**. Kyse on nykyisenkin lain mahdollistamasta kuntien yhteisestä yleiskaavasta, joka saisi nyt kuitenkin vahvemman aseman muodostuen näin omaksi kaavatasokseen. Vaikka maakuntakaava päivittyisi, ohjaisi yhteinen yleiskaava kuntien yleiskaavoja. Yksittäinen kunta ei voi yhteistä kaavaa alueeltaan kumota, vaan se tulee tehdä kaikissa kunnissa.

- *Uudenmaan liitto tunnistaa tarpeen ohjata seudullista suunnittelua, mutta kuntien yhteinen yleiskaava olisi jo hallinnollisesti hankala ja vastoin sujuvoittamisen, joustavuuden sekä strategisuuden tavoitteita. Se olisi myös hengeltään hallitusohjelman kirjauksen vastainen (HO: ”kaavatasojen määrä ei kasva”).*
- *Uudenmaan liitto vaatii, että tämä uusi kaavataso poistetaan. Vastustamme samalla mahdollisuutta ohittaa yhteisesti hyväksytyn maakuntakaavan koko maakunnan etua ajava, mutta kenties yksittäisen alueen kannalta epätoivottu ratkaisu kuntien yhteisellä yleiskaavalla.*

Yleiskaava on kuntien maankäytön tulevaisuuskuvan määrittelyn tärkein väline ja ainoa kuntastrategia, joka katsoo kauas. Lakiesityksessä on

useita heikennyksiä yleiskaavan rooliin: ohjausvaikutus asemakaavaan kevenisi ja poikkeaminen helpottuisi. Yleiskaavaa voisi muuttaa samassa prosessissa asemakaavan kanssa. Samanaikaisesti laadittava yleiskaava ohjaisi samanaikaisesti laadittavaa asemakaavaa. Menettely mahdollistaisi voimassa olevan yleiskaavan huomiotta jättämisen.

- *Pidämme esitettyä yleiskaavan ohjausmekanismin heikentämistä perusteettomana.*

Uusina asioina lakiin tulee **maanomistajien aloitusoikeus ja yhteistyö maanomistajien kanssa** (kumppanuuskaavoitus). Menettely koskisi suoraan rakentamista ohjaavia yleiskaavoja ja kaikkia asemakaavoja. Molempia laaditaan ja käsitellään jo nyt, mutta menettelyt halutaan lailla yhdenmukaistaa. Aloitteisiin ja kumppanuuskaavoihin molempiin on pykälässä määritelty päätöksien vieminen aina ”monijäseniseen toimielimeen”, mikä tarkoittaa vähintään lautakuntaa. Aloitteiden käsittelylle on asetettu 4kk määräaika.

- *Esitetty menettely tulee kuormittamaan kuntaorganisaatioita. Kunnan pitää itse voida päättää toimintatavoistaan, jotta prosessit saadaan toimimaan suhteessa rajallisiin resursseihin.*

Kaavoitusmenettelyyn ja vaikutusten arviointiin esitetään sekä lisävaatimuksia että kevennyksiä. Osa sisällöstä on siirretty asetuksesta lakiin. Vaatimus kaavoituskatsauksen laadinnasta korvautuu ajantasaisella tietoverkossa ylläpidettävällä aineistolla ja tämä muutos tehtäisiin myös Rakentamislain 46 §. Kaavan vireilletulosta saa ilmoittaa, kuten kunnassa ilmoitukset julkaistaan, eikä edellytetä sanomalehdessä julkaisemista. Edellä kerrotut kevennykset ovat suotavia.

- *Heikennyksenä pidämme 84 §, joka edellyttää, että kaavaehdotuksesta tulee ilmoittaa toisessa kunnassa asuville maanomistajille ja –haltijoille. Tehtävä on lähes mahdoton eikä sujuvoita kaavaprosesseja. Esitämme tämän pykälän poistamista.*

Vaikutusten arviointien osalta on tiukennettu tehtävää siten, että vaaditaan selvittämään todennäköisesti merkittävät vaikutukset. Aiempi sanamuoto oli merkittävät vaikutukset. Uusi muotoilu on sama kuin Luonnonsuojelulain 35 §:ssä, jossa säädetään hankkeiden ja suunnitelmien vaikutusten arvioinnista Natura 2000 verkostoon kuuluvien alueiden osalta. Luonnonsuojelulaissa todennäköisten vaikutusten arviointi on tuottanut ns. varovaisuusperiaatteen, mitä ei pidä ulottaa koskemaan kaikkea kaavoitusta.

- *Täydennyksessä on riski lisäselvityksien tarpeesta ja uuden termin lopullinen rajausta määrittänyt vasta tulevassa oikeuskäytännössä. Ratkaisu ei sujuvoita nykyisiä menettelyitä. Esitämme nykyisen muodon säilymistä.*

Vähittäiskaupan suuryksiköiden ohjaus muuttuisi siltä osin, että vain maakunnallisesti merkittävää kauppaa käsiteltäisiin maakuntakaavoissa. Edelleen vähittäiskaupan suuryksikkö on kuitenkin osoitettava ensisijaisesti maakuntakaavan, yleiskaavan tai asemakaavan keskusta-alueelle. Epäselväksi jää, missä menee raja seudullisen ja maakunnallisen kaupan yksikön välillä. Kaupan sijainnin ohjauksesta on jätetty pois vaatimus saavutettavuudesta kestäville kulkumuodoilla, asiointimatkojen kohtuullisuudesta sekä liikenteen mahdollisimman vähäisistä haitallisista vaikutuksista. Palvelujen saavutettavuus on yleis- ja asemakaavan

sisältövaatimuksissa. Lakiesitys ei myöskään määrittele, mitä tapahtuu voimassa olevien maakuntakaavojen kaupan ratkaisulle.

- *Uudenmaan liitto pitää ratkaisua perusteltuna, mutta esitystä tulee täydentää ainakin siirtymäsäännösten osalta. Lisäksi maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävän kaupan määrittelyä ja kaupan seudullisten vaikutusten arvioinnin velvoitteita tulee avata lisää. Huolena on, tulevatko seudulliset vaikutukset yli kuntarajojen riittävästi huomioiduiksi, kun seudullisen kaupan sijainnin ohjaus painottuu kuntakaavoihin?*
- *Vähittäiskaupan sijoittumisella on merkittävä vaikutus asiointimatkoihin ja liikkumisesta aiheutuviin haitallisiin vaikutuksiin, kuten ilmastovaikutuksiin, sekä vaikutuksia myös muun palveluverkon kehittymiseen. Uudenmaan liitto korostaa, että sijoittumisen merkitys tulisi edelleen olla mukana laissa, mutta vähintäänkin sitä tulisi korostaa kauppaa koskevien pykälien säädöskohtaisissa perusteluteksteissä.*

Vihreän energian aurinkovoimayleiskaava on uutena asiana mukana lakiesityksessä ja aiemmat tuulivoimapykälät tiukentuvat. Molemmista yleiskaavoista voi maanomistaja tehdä aloitteen kunnalle. Pidämme hyvänä, että molemmat ovat mukana lakiesityksessä, koska nykyiset käytännöt eivät ole selkeitä. Aurinkovoimasta on rakentamislain korjausesityksessä 46 § kirjaus, joka edellyttää kaavaa aina yli kymmenen hehtaarin kokoiselle voimalalle.

- *Esitys asettaa tuulivoimalle tiukat sisältö- ja etäisyysvaatimukset, jotka vievät hankkeet rakentamattomille alueille (luontoon). Ratkaisu ei ole hyvä, koska vaikutukset luonnonympäristöön kasvavat. Ratkaisu ei myöskään edistä siirtymistä uusiutuviin energioihin ja hidastaa ilmastotavoitteiden saavuttamista. Etäisyysvaatimus voidaan ohittaa hyvin erikoisella maanomistajan suostumusmenettelyllä, jota tulee täsmentää.*
- *Aurinkovoiman osalta pidämme rakentamislain 46 § sisällytettyä kaavan laadinnan alarajaa liian matalana: 50 ha voisi vastata paremmin nykyisiä hankkeita.*

Asian tausta

Maankäyttö- ja rakennuslaki päädyttiin jakamaan neljään eri lakiin, joista ensimmäisenä voimaan tuli rakentamislaki vuoden 2025 alusta. Samalla jäljelle jääneen lain nimeksi muutettiin alueidenkäyttölaki. Uutta alueidenkäyttölakia valmistelevan työryhmän työ käynnistyi loppuvuodesta 2023 ja päättyi syyskuussa 2024. Valmistelu perustui vahvasti hallitusohjelman linjauksiin, joista nousi uusina asioina mm. yksityisten maanomistajien aloiteoikeus ja kumppanuuskaavoitus. Työryhmän esitykseen on syksyn jälkeen tehty muutoksia, joista keskeisin on tuulivoimayleiskaavoihin liittyvät etäisyysäädökset.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä lausunnon valmistelutilanteen tiedoksi,
- valtuuttaa maakuntajohtajan viimeistelemään lausunnon lähetekeskustelun pohjalta ja
- valtuuttaa maakuntajohtajan allekirjoittamaan valmiin lausunnon.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana Pia Lohikoski Minerva Krohnin kannattamana esitti, että maakuntahallitus hyväksyisi lausunnon päätöskäsittelyssään seuraavassa kokouksessa. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti. Lausuntopyynnön aikataulusta johtuen maakuntahallitus päätti kokoontua ylimääräiseen kokoukseen perjantaina 27.6.2025 klo 8.30.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **merkitä lausunnon valmistelutilanteen tiedoksi,**
- **käsitellä lausunnon ylimääräisessä kokouksessaan 27.6.2025.**

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola
Asiantuntija Mariikka Manninen

Maakuntahallitus 27.06.2025 § 106
282/03.00.00/2025

Tiivistelmä

Maakuntahallitus kävi lähetekeskustelun kokouksessaan 9.6.2025 Uudenmaan liiton alueidenkäyttölakilausunnon valmistelusta. Kokouksessa päätetyn mukaisesti varsinaisen lausunto annetaan ylimääräisessä kokouksessa 27.6.2025. Lausunnon sävyä on maakuntahallituksen käymän keskustelun perusteella terävöitetty. Uudenmaan liitto suhtautuu pääosin kriittisesti alueidenkäyttölain luonnokseen, koska se ei toteuta hallitusohjelmaa, ei lisää sujuvuutta eikä suunnittelun ennakoitavuutta. Lakiesityksessä on silti myös hyviä uudistuksia liittyen mm. prosessien joustavuuteen, kaupan sääntelyyn sekä ympäristön parempaan huomioimiseen.

[Linkki hallituksen esitykseen eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsi.](#)

Strateginen lähtökohta

Uusi alueidenkäyttölaki tulee ohjaamaan aluesuunnittelun vastuualueen tehtäviä maakuntakaavoituksesta merialuesuunnitteluun. Hallitusohjelman mukaisesti lakiuudistuksen tavoitteena on mm. keventää maakuntakaavan yksityiskohtaisuutta ja oikeusvaikutteisuutta osana maankäytön suunnittelujärjestelmään. Lakiin vaikuttaminen on maakunnan liiton tärkeimpiä edunvalvonnallisia kysymyksiä.

Selostus

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsi. Määräaika lausunnonle on 11.7.2025. Lausuntopyyntö saapui 19.5.2025. Alueidenkäyttölain lisäksi aineistossa on mukana esitys jäljelle jäävän alueidenkäyttölain muuttamisesta laiksi kaavojen toteuttamisesta, esitys rakentamislain muuttamisesta sekä alustava luonnos alueidenkäyttöasetuksesta, joka viimeistellään myöhemmin ja tulee vielä erikseen lausunnoille syksyllä 2025.

Esityksen tavoitteena on uudistaa alueidenkäyttöä koskevat säännökset hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi. Esityksen tavoitteena on myös, että alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä uudistettaessa otetaan

huomioon alueidenkäytön suunnittelun tulevaisuuden haasteista, muuttuvasta toimintaympäristöstä sekä aluehallinnon rakenteiden muutoksista aiheutuvat kehittämistarpeet.

Esityslistan liitteenä on Uudenmaan liiton asiantuntijoiden valmisteleva lausunto, jota on hallituksen kanssa 9.6.2025 käydyssä lähetekeskustelun perusteella muokattu ja terävöitetty. Lausunto on jaettu lausuntopalvelun lomakkeen mukaisiin väliotsikoihin, jotka vastaavat lakiluonnoksen lukujen otsikoita. Lausunnon lopussa on lyhyet kommentit rakentamislain muuttamisesta ja jäljelle jäävän alueidenkäyttölain osuudesta (muuttuu laiksi kaavojen toteuttamisesta / ns. Kaato-lait). Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi on niin keskeneräinen, että sen sisällöstä ei lausunnossa anneta kommentteja. Asetus viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot erikseen syksyllä 2025.

Asian tausta

Maankäyttö- ja rakennuslaki päädyttiin jakamaan neljään eri lakiin, joista ensimmäisenä voimaan tuli rakentamislaki vuoden 2025 alusta. Samalla jäljelle jääneen lain nimeksi muutettiin alueidenkäyttölaki. Uutta alueidenkäyttölakia valmistelevan työryhmän työ käynnistyi loppuvuodesta 2023 ja päättyi syyskuussa 2024. Valmistelu perustui vahvasti hallitusohjelman linjauksiin, joista nousi uusina asioina mm. yksityisten maanomistajien aloiteoikeus ja kumppanuuskaavoitus. Työryhmän esitykseen on syksyn jälkeen tehty muutoksia, joista keskeisin on tuulivoimayleiskaavoihin liittyvät etäisyysäädökset.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa liitteen mukaisen lausunnon hallituksen esityksestä uudeksi alueidenkäyttölaiksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Käsittely:

Käsittelyn aikana maakuntahallitus päätti yksimielisesti antaa valmistelijalle valtuudet lisätä lausunnon Luku 5 Yleiskaava -kappaleeseen muutaman virkkeen taustatiedoksi voimassaolevasta lainsäädännöstä.

Lausuntoon lisätty teksti kuuluu: *Nykyinen laki mahdollistaa jo nyt yleiskaavan ja asemakaavan rinnakkaisen laadinnan. Uuden yleiskaavan aineistoa voidaan käyttää selvitysaineistona uuden asemakaavan laadinnassa. Tästä on olemassa esimerkkejä ja koeteltua oikeuskäytäntöä, tarvetta esitetyn kaltaiselle lakimuutokselle ei siis ole.*

Lisäyksen yhteydessä tekstistä poistettiin turhana lause *Nykyoikeuskäytännössä se katsottaisiin selvitysaineistoksi, jota voi asemakaavan laadinnassa hyödyntää.*

Päätös:

Maakuntahallitus päätti antaa liitteen mukaisen lausunnon kokouksessa päätetyllä lisäyksellä hallituksen esityksestä uudeksi alueidenkäyttölaiksi.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola
Asiantuntija Mariikka Manninen

Täytäntöönpano:

Päätösote: Ympäristöministeriö

Liitteet

Liite 1 Lausunto hallituksen esityksestä uudeksi alueidenkäyttölaiksi

Oheismateriaali

Oheisaineisto MHS 27.6.2025 alueidenkäyttölaki

Maakuntahallitus

§ 107

27.06.2025

Viranhaltijoiden päätökset

Maakuntahallitus 27.06.2025 § 107

Selostus

Uudenmaan liiton viranhaltijapäätökset ovat luettavissa kolmen kuukauden ajan verkkosivuillamme osoitteessa
https://uml10fi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=official_frames

Edellisen maakuntahallituksen esityslistan lähettämisen jälkeen on tehty seuraavat viranhaltijoiden päätökset:

Päätökset, joissa otto-oikeuden käyttöaikaa jäljellä

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi	Otto-oikeuden käyttöaika umpeutuu
Hallintojohtaja	§ 38/2025 16.6.2025	Toimistolaukkujen hankinta	Hankintapäätös	7.7.2025
Hallintojohtaja	§ 43/2025 18.6.2025	Henkilökunnan kesäpäivä 13.6.2025	Hankintapäätös	9.7.2025
Hallintojohtaja	§ 50/2025 19.6.2025	Korjattu päätös: Kokoussalitekniikan uusiminen ja siihen liittyvät asennuspalvelut	Hankintapäätös	10.7.2025

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi	Otto-oikeuden käyttöaika umpeutuu
Aluesuunnittelujohtaja	§ 7/2025 5.6.2025	Osallistumispäätös valtatie 25 ekologisten yhteyksien selvitykseen	Osallistumispäätös	26.6.2025

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä alaistensa viranhaltijoiden päätökset tiedoksi ja
- ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan esityslistalla mainittuihin päätöksiin.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Maakuntahallitus

§ 108

27.06.2025

Johtajien antamat lausunnot

Maakuntahallitus 27.06.2025 § 108

Selostus

Edellisen kokouksen jälkeen on annettu Liitteet-kohdassa listatut lausunnot.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi johtajien antamat lausunnot.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Liitteet

- Liite 2 Lausunto kansallisen ennallistamissuunnitelman ympäristöarviointia koskevasta suunnitelmasta
- Liite 3 Lausunto, hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetun lain muuttamisesta ja julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain 10 a §_n 3
- Liite 4 Lausunto Eteläisen Jokilaakson asemakaavaluonnoksesta (AK2400), Kerava
- Liite 5 Lausunto Hellepuiston yritysalueen asemakaavaluonnoksesta, Hyvinkää
- Liite 6 Lausunto Raasepori, poikkeuslupa-hakemus liikerakennuksen rakentamiseen Lepinpellonkadulla Karjaalla
- Liite 7 Lausunto Raaseporin Flakholmen Strömsön ranta-asemakaavan muutoksesta, luonnosvaihe
- Liite 8 Lausunto Vihti, Nummelan osayleiskaava (kaava 0255), osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Maakuntahallitus

§ 109

27.06.2025

Kokousaikataulu tiedoksi

Maakuntahallitus 27.06.2025 § 109

Selostus

Seuraavat **maakuntahallituksen** kokoukset

- 25.8.2025 klo 8:30-11:00 (kokouksen jälkeen henkilöstön edustajien terveiset maakuntahallitukselle)

Seuraavat **maakuntavaltuuston** kokoukset

- 2.9.2025 klo 10:00, kokouksen jälkeen jatkamme uusien maakuntavaltuutettujen perehdyttämisseminaarilla

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi kokousaikataulun.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 103, § 104, § 106, § 107, § 108, § 109

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 105

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, josta voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Oikaisuvaatimusohje

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään

Uudenmaan liitto, Maakuntahallitus

Oikaisuvaatimus jätetään joko sähköpostilla tai postitse:

- sähköposti: toimisto@uudenmaanliitto.fi
- Esterinportti 2 B, 00240 Helsinki

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on jätettävä toimiston aukioloaikana, viimeistään klo 15.45 oikaisuvaatimusajan päättymispäivänä.

Päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisen asiointilain (laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa, 13/2003) 19 §:n mukaisesti, jos asianosainen on antanut suostumuksensa siihen, että päätös voidaan lähettää hänelle sähköisesti tiedoksi. Tällöin asianosaisen katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä sen lähettämisestä. Jos päätös annetaan asianosaiselle tiedoksi kirjeellä, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Muun oikaisuvaatimukseen oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäville yleiseen tietoverkkoon (Kuntalaki 410/2015 140 §). Tarkastettu pöytäkirja asetetaan nähtäväksi kokousta seuraavan viikon torstaina osoitteessa www.uudenmaanliitto.fi > päätöksenteko

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten ja millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi

- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot